

Bruselj, 3. junij 2022
(OR. fr, en)

9517/1/22
REV 1

RECH 304
COMPET 404

DOPIS

Pošiljatelj:	Odbor stalnih predstavnikov (1. del)
Prejemnik:	Svet
Št. predh. dok.:	9162/22
Zadeva:	Sklepi o misijah Evropske unije <i>odobritev</i>

I. UVOD

1. Sklepi Sveta o misijah Evropske unije so bili pripravljene za sejo Sveta za konkurenčnost, ki bo 10. junija 2022. Predsedstvo je predlagalo ta osnutek sklepov, pri čemer je upoštevalo sporočilo Komisije z dne 29. septembra 2021, v katerem je opredeljenih pet misij Evropske unije na naslednjih področjih, kot so določena v uredbi o vzpostavitvi programa Obzorje Evropa¹: prilagajanje podnebnim spremembam; rak; zdravi oceani, morja ter obalne in celinske vode; podnebno nevtralna in pametna mesta; zdravje tal in živil;

¹ UL L 170/1, 12.5.2021.

II. TRENUTNO STANJE

2. Da bi poglobili ključne vidike, povezane z misijami Evropske unije, zlasti konceptualni okvir, mehanizme usklajevanja in upravljanja, vključevanje državljanov in državljanek ter spremljanje, pregled in ocenjevanje misij Evropske unije, je predsedstvo organiziralo več razprav v Delovni skupini za raziskave, v katerih so sodelovali zunanji strokovnjaki.
3. V besedilu iz priloge k temu dopisu je navedeno besedilo iz priloge k dok. 9162/22, ki ga je Odbor stalnih predstavnikov potrdil 25. maja 2022. Odbor je sklenil, da bo ta osnutek sklepov poslal Svetu za konkurenčnost v odobritev na seji 10. junija 2022.
4. Poljska delegacija je izrazila namero, da v zapisnik Sveta vključi izjavo o razlagi pojma „spol“ v angleški različici v odstavek 26 besedila sklepov o okviru sistema spremljanja in ocenjevanja za misije (9517/22 ADD1).

III. SKLEP

5. Svet za konkurenčnost naj zato odobri sklepe iz priloge.

OSNUTEK SKLEPOV SVETA O MISIJAH EVROPSKE UNIJE

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

OB OPOZARJANJU NA:

- Uredbo (EU) 2021/695 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa in določitvi pravil za sodelovanje², ki določa zlasti značilnosti misij Evropske unije in opredeljuje področja, na katerih bi bilo mogoče vzpostaviti misije;
- Sklep Sveta (EU) 2021/764 o vzpostavitvi Posebnega programa za izvajanje okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa³, ki med drugim opredeljuje vlogo odborov za misije;
- svoje sklepe iz decembra 2020⁴ o novem evropskem raziskovalnem prostoru, ki se nanašajo na načelo naravnosti, večravninsko upravljanje in vključevanje državljanov in državljanek, da bi čim bolj povečali učinek naložb v raziskave in inovacije;
- svoje sklepe iz septembra 2021⁵ o globalnem pristopu k raziskavam in inovacijam – Evropski strategiji za mednarodno sodelovanje v spreminjajočem se svetu, v katerih je poudaril, da je treba okrepiti obstoječa večstranska partnerstva in zaveznitva na področju raziskav in inovacij;
- Priporočilo Sveta (EU) 2021/2122 o Paktu za raziskave in inovacije v Evropi⁶, ki določa prednostna področja za skupno ukrepanje v EU, vključno s skupnim obravnavanjem izzivov zelenega prehoda in digitalne preobrazbe ter povečanjem udeležbe družbe v evropskem raziskovalnem prostoru;

² UL L 170/1, 12.5.2021.

³ UL LI 167/1, 12.5.2021.

⁴ 13567/20.

⁵ 12301/21.

⁶ UL L 431, 2.12.2021.

- sporočilo Evropske komisije iz decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru⁷ in sporočilo Evropske komisije iz julija 2021 o svežnju „Pripravljeni na 55: uresničevanje podnebne cilja EU za leto 2030 na poti do podnebne nevtralnosti“⁸;
- sporočilo Evropske komisije iz septembra 2021 o misijah Evropske unije⁹, v katerem je opredeljenih pet misij Evropske unije;
- agendo Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030, sprejeto leta 2015, ki je vir za oblikovanje in izvajanje misij Evropske unije;

I. Usmerjanje evropskih raziskav in inovacij v podporo javnim politikam, ki se bolje odzivajo na družbene izzive

1. POUDARJA, da so glavne značilnosti pristopa, usmerjenega v misije, naslednje:
 - sodelovalni, nadnacionalni, vključujoči, multidisciplinarni in medsektorski pristop za reševanje kompleksnih družbenih izzivov z razvojem systemskega in usklajenega pristopa v celotni vrednostni verigi na ravni EU ter na nacionalni, regionalni in lokalni ravni prek ustreznih akterjev, javnih politik, zasebnih pobud ter instrumentov in programov financiranja v določenem časovnem okviru in z merljivimi cilji;
 - element naravnosti, katerega cilj je strateško usmerjanje in dajanje prednosti raziskavam in inovacijam ter drugim sektorskim naložbam na evropski, nacionalni in regionalni ravni v okviru procesa strateškega usklajevanja med raziskavami in inovacijami ter drugimi ustreznimi področji politike, da bi dosegli učinek na družbo in oblikovanje politik prek znanosti in tehnologije;
 - proces sooblikovanja, soizvajanja in sospremljanja z javnimi akterji, zasebnim sektorjem in civilno družbo na nacionalni, regionalni in lokalni ravni;

⁷ COM(2019)640 final.

⁸ COM(2021)550 final.

⁹ COM(2021) 609 final.

2. OPOZARJA, da so raziskave in inovacije osnova za misije Evropske unije in da so za doseganje njihovih ciljev potrebni kratko-, srednje- in dolgoročni ukrepi javnih akterjev, zasebnega sektorja in civilne družbe v vseh ustreznih sektorskih politikah ter ustrezno financiranje; zlasti POZIVA Komisijo in države članice, naj v okviru misij Evropske unije izvajajo skladne javne politike, ki temeljijo na najsodobnejšem znanstvenem in tehnološkem napredku, vključno s politikami, ki spodbujajo povpraševanje, vrednotenje znanja in spremembe vedenja;
3. OPOZARJA, da se v okviru programa Obzorje Evropa financirajo le dejavnosti na področju raziskav in inovacij, medtem ko se druge dejavnosti financirajo iz vsakega ustreznega programa v okviru drugih sektorskih politik v skladu z veljavnimi pravili zadevnih programov; OPOZARJA, da je cilj strateškega načrta v okviru programa Obzorje Evropa spodbujati sinergije med programom Obzorje Evropa ter drugimi ustreznimi politikami in programi Unije;
4. POUDARJA pomen raziskovalnih infrastruktur pri doseganju ciljev misij Evropske unije, zlasti prek njihovih multidisciplinarnih raziskovalnih zmogljivosti, vključno z družbenimi in humanističnimi vedami; POUDARJA njihovo ključno vlogo pri razvoju naprednih tehnologij in metodologij ter njihove povezave z izobraževanjem in zasebnim sektorjem; UGOTAVLJA pomen Evropskega strateškega foruma za raziskovalne infrastrukture pri usmerjanju strateškega razvoja teh infrastruktur in spodbujanju njihovega prispevka k izvajanju misij Evropske unije; POUDARJA, da lahko tudi tehnološke infrastrukture prispevajo k izvajanju misij Evropske unije;
5. MENI, da so družbeni izzivi, ki jih zajemajo misije Evropske unije, globalne narave; SPODBUJA Komisijo, naj promovira mednarodno sodelovanje, tudi s sinergijami z mednarodnimi pobudami, usmerjenimi v misije, kadar to prispeva k ciljem misij Evropske unije, hkrati pa zagotavlja spoštovanje ključnih načel in vrednot EU ter zaščito interesov EU;

II. Zagotavljanje učinkovitega upravljanja misij Evropske unije

6. **POUDARJA**, da je za uspeh misij Evropske unije potreben učinkovit model upravljanja na več ravneh med ustreznimi akterji, javnimi politikami, zasebnimi pobudami ter instrumenti in programi financiranja; **PRIZNAVA**, da je treba model upravljanja prilagoditi vsaki od misij Evropske unije;
7. **MENI**, da bi moralo učinkovito upravljanje temeljiti na horizontalnem in vertikalnem pristopu v skladu z ustreznimi odgovornostmi; **OPREDELJUJE** horizontalno upravljanje kot usklajevanje med ustreznimi akterji, javnimi politikami, zasebnimi pobudami ter instrumenti in programi financiranja na isti upravni ravni ter vertikalno upravljanje kot usklajevanje med ustreznimi akterji, javnimi politikami, zasebnimi pobudami ter instrumenti in programi financiranja na več ravneh: evropski, nacionalni, regionalni in lokalni;

A. Horizontalno upravljanje

8. **OPOZARJA**, da uspeh misij Evropske unije temelji na učinkovitih sinergijah med programom Obzorje Evropa, vključno z njegovimi evropskimi partnerstvi, in drugimi ustreznimi programi Unije, da bi zagotovili usklajeno načrtovanje in sofinanciranje; **POZIVA** Komisijo, naj vzpostavi potrebne pogoje za zagotovitev dopolnilnih ukrepov vseh ustreznih programov EU tako na ravni tematskega načrtovanja kot na ravni posameznih projektov in to nato začne izvajati; **PRIZNAVA** pomembna prizadevanja Komisije za ustanovitev usklajevalnih organov med različnimi oddelki za spodbujanje teh sinergij; **POUDARJA**, da bi moralo upravljanje misij Evropske unije znotraj Komisije odražati preobrazbeno in sistemsko naravo misij Evropske unije; **POZIVA** Komisijo, naj predstavi podroben pregled ukrepov, ki jih je treba sprejeti, in ustreznih finančnih sredstev, ki so na voljo v okviru drugih ustreznih politik, programov in pobud Unije, da bi zagotovili usklajeno tematsko načrtovanje in izvajanje za vsako misijo EU; **POZIVA** Komisijo, naj zagotovi dodatne znatne naložbe iz drugih ustreznih programov Unije, ki bodo sorazmerne z naložbami programa Obzorje Evropa v podporo misijam Evropske unije;

9. POZIVA države članice, naj upoštevajo posebne cilje misij Evropske unije v svojih nacionalnih sektorskih programih in politikah ter v programih EU, ki se upravljajo decentralizirano; POZIVA Komisijo, naj uvede potrebne ukrepe in upravne smernice za spodbujanje sinergij s programi EU v okviru decentraliziranega upravljanja, zlasti z Evropskim skladom za regionalni razvoj (ESRR), Evropskim socialnim skladom plus (ESS+), Kohezijskim skladom, Evropskim skladom za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo (ESPRA), Skladom za pravični prehod, Evropskim kmetijskim skladom za razvoj podeželja (EKSRP) ter mehanizmom za okrevanje in odpornost ter nacionalnimi strateškimi načrti skupne kmetijske politike (SKP); OPOZARJA na pomen strategij pametne specializacije ter nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost kot koristnega orodja za načrtovanje programov, ki prispeva k ciljem misij Evropske unije;
10. POZIVA Komisijo, naj preuči možnost vzpostavitve sistema označevanja za razpise za zbiranje predlogov v okviru programov financiranja Unije, ki niso Obzorje Evropa, da bi med drugim olajšala oblikovanje portfeljev misij, povečala prepoznavnost s tem povezanih pobud in zbrala njihove rezultate ter tako prispevala k doseganju ciljev evropskih misij;
11. JE SEZNANJEN s strateško vlogo odborov za misije pri oblikovanju nasvetov med pripravo in življenjskim ciklom misij Evropske unije; PREDLAGA, da Komisija te nasvete upošteva na ustrezni politični ravni glede na medsektorsko naravo misij Evropske unije; POZIVA Komisijo, naj redno poroča strateški sestavi in ustrezne tematske sestave programskega odbora programa Obzorje Evropa obvešča o rezultatih dela odborov za misije; OPOZARJA na pomen strokovnega znanja o vključevanju državljanov v odbore za misije;

12. **POUDARJA**, da bi bilo treba horizontalna prizadevanja za upravljanje izvajati tudi na ravni držav članic; **SPODBUJA** države članice, naj vzpostavijo ustrezne strukture upravljanja, da bodo njihovi ustrezni akterji, javne politike, zasebne pobude ter instrumenti in programi financiranja lahko prispevali k ciljem misij Evropske unije; **JE SEZNANJEN** z življenjskim ciklom misij, ki vključujejo posebne akterje, politike in instrumente, pomembne v različnih fazah procesa upravljanja; zato **POUDARJA**, da ni enotnega modela upravljanja in da lahko države članice same vzpostavijo ureditve upravljanja v skladu s svojimi strukturami in potrebami; **POZIVA** Komisijo, naj dejavno spodbuja in olajšuje izmenjavo dobrih praks med državami članicami o ustreznih modelih upravljanja za misije Evropske unije;

B. Vertikalno upravljanje

13. **PRIZNAVA**, da je učinkovito usklajevanje na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni odločanja bistveno za uspeh misij Evropske unije; **POZIVA** Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bodo te ravni ustrezno vključene; **OPOZARJA** na pomen vključevanja strateške sestave in ustreznih tematskih sestav programskega odbora programa Obzorje Evropa, da se upoštevajo nacionalni okvir in priložnosti za izboljšanje usklajenosti z dejavnostmi na področju raziskav in inovacij, ki se izvajajo na nacionalni ravni;
14. **POUDARJA**, da je treba analizirati pomen in potencial instrumentov in pobud EU ter nacionalnih, regionalnih in lokalnih instrumentov in pobud, zlasti partnerstev, ter medvladnih instrumentov, da bi prispevali k ciljem misij Evropske unije; **POZIVA** Komisijo, naj ta pregled opravi v tesnem sodelovanju z drugimi deležniki; **POZIVA** države članice, naj opredelijo nacionalne, regionalne in lokalne programe ali pobude, vključno z njihovimi rezultati, ki lahko prispevajo k uspehu misij Evropske unije; **POZIVA** Komisijo, naj v sodelovanju z državami članicami vzpostavi prožno metodologijo, ki jo bodo države članice in regije lahko uporabile pri opredeljevanju takšnih pobud ali katerih koli drugih ukrepov, ki bi lahko prispevali k uspehu misij Evropske unije in njihovemu usklajevanju na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni;

15. PRIZNAVA posebno vlogo regionalnih in lokalnih oblasti pri izvajanju misij Evropske unije; POU DARJA, da imajo lokalne in regionalne oblasti ključno vlogo pri podpiranju predstavitvenih pobud za preskušanje rešitev, vključno z znanstvenimi in tehnološkimi rešitvami, s končnimi uporabniki in državljani;
16. UGOTAVLJA, da so skupnosti znanja in inovacij (SZI) Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) vseevropski raziskovalni in inovacijski ekosistemi, ki združujejo raznolike akterjev, in da lahko zaveznitva evropskih univerz tudi dopolnjujejo to dinamiko, zlasti v okviru svoje razsežnosti raziskav in inovacij; zato POZIVA Komisijo in države članice, naj spodbujajo skladnost med doseganjem ciljev misij Evropske unije ter ukrepi EIT in njegovih skupnosti znanja in inovacij, pa tudi dejavnosti, ki jih izvajajo zaveznitva evropskih univerz v okviru svoje razsežnosti raziskav in inovacij;
17. JE SEZNANJEN s potencialom orodja vozlišč ERA za krepitev zmogljivosti regionalnih raziskovalnih in inovacijskih ekosistemov, ustvarjanje okvirnih pogojev za sodelovanje in njihovo medsebojno povezovanje na evropski ravni;

C. Upravljanje portfelja misij

18. POU DARJA pomen skladnega upravljanja projektov in ukrepov, financiranih na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni, ki prispevajo k ciljem misij; OPOZARJA, da je treba misije Evropske unije izvajati s portfeljskim pristopom, ki ga sestavlja usklajena skupina dejavnosti; UGOTAVLJA, da bi moral portfelj misij odražati celotno vrednostno verigo, vključno z vidiki, povezanimi z družbenimi in humanističnimi vedami; zato OPOZARJA na pomen temeljnih raziskav za oblikovanje portfelja ter na pomen projektov z visokim inovacijskim potencialom in visoko stopnjo tveganja, na primer v ključnih in strateških sektorjih za Unijo, ki jih podpira Evropski svet za inovacije;

19. **POUDARJA** pomen upravljanja portfelja misij, ki spodbuja potrebno prožnost pri načrtovanju, izvajanju, sestavi portfelja in preusmeritvi skozi celoten življenjski cikel misije Evropske unije; **POZIVA** Komisijo, naj strateško sestavo programskega odbora programa Obzorje Evropa redno obvešča o metodah, ki se uporabljajo pri upravljanju portfelja misij, in o doseženem napredku;
20. **OPOZARJA**, da bi moral portfelj misij vključevati dejavnosti, financirane na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni; **SPODBUJA** Komisijo, naj promovira izmenjavo dobrih praks med državami članicami o upravljanju portfelja misij na nacionalni ravni in ravni EU; **PRIZNAVA** pomen dejavnosti strateškega predvidevanja za namene predvidevanja in upoštevanja znanstvenih, tehnoloških in družbeno-političnih motenj pri izvajanju misij Evropske unije;

III. Udeležba državljanov in državljanek

21. **POTRJUJE**, da je mogoče družbene, okoljske in gospodarske izzive reševati le z okrepljenim odnosom med oblikovanjem politik, znanostjo in družbo; **UGOTAVLJA**, da so pandemija COVID-19 ter nekateri izzivi zelenega prehoda in digitalne preobrazbe, kot so podnebne spremembe ali izzivi, povezani z razvojem ključnih digitalnih tehnologij, pokazali, kako pomembno je okrepiti odnos med znanostjo in družbo; **POUDARJA** pomen krepitve zaupanja družbe v znanost, spodbujanja spretnosti kritičnega razmišljanja na osnovi znanja ter preprečevanja širjenja psevdoznanosti in napačnih informacij; **PRIZNAVA**, da je krepitev aktivne vloge ter sodelovanja državljanov in državljanek v raziskavah in inovacijah eden od načinov za doseg tega cilja;
22. **POUDARJA** udeležbo državljanov in državljanek v znanosti, saj spodbuja ozaveščenost in družbene spremembe; to je še toliko bolj pomembno v okviru misij Evropske unije, saj je njihov končni cilj izboljšati življenje državljanov in državljanek; **POUDARJA** pomen dejavnega vključevanja premalo zastopanih skupin;

23. OPOZARJA, da bi moralo za popoln uspeh misij Evropske unije sodelovanje državljanov in državljanek na ravni EU potekati od prvih faz določanja specifičnih misij Evropske unije do njihovega načrtovanja, izvajanja in spremljanja; POZIVA Komisijo, naj za vsako misijo pripravi načrt za sodelovanje in obveščanje javnosti ter oceni učinkovitost takih načrtov v postopku spremljanja, ocenjevanja, pregleda in nadaljnjega ukrepanja misij Evropske unije; POZIVA države članice, naj spodbujajo takšne načrte za vključevanje in obveščanje javnosti na nacionalni, regionalni in lokalni ravni ter po potrebi in prostovoljno pripravijo prilagojene načrte za sodelovanje in obveščanje javnosti; POZIVA Komisijo, naj dejavno spodbuja izmenjavo primerov dobrih praks o udeležbi državljanov in državljanek v misijah Evropske unije;
24. OPOZARJA, da so visokošolske, raziskovalne in tehnološke ustanove vmesnik med znanostjo in družbo ter imajo dejavno vlogo pri krepitvi demokratičnih vrednot in praks, pripravi študentov in študentk na aktivno državljanstvo in državljansko udejstvovanje ter spodbujanju javne razprave na podlagi znanstvenih informacij; SPODBUJA Komisijo in države članice, naj sodelujejo z visokošolskimi in raziskovalnimi ustanovami, da bi po potrebi delovale kot posredniki med evropskimi državljani in državljanekami ter misijami Evropske unije, da bi spodbudile družbene spremembe;

IV. Spremljanje, pregled in ocenjevanje misij Evropske unije

25. OPOZARJA, da mora Komisija najpozneje do 31. decembra 2023 in pred sprejetjem kakršne koli odločitve o oblikovanju novih misij ali nadaljevanju, zaključku ali preusmeritvi tekočih misij Evropske unije opraviti oceno prvih misij Evropske unije in pregled področij misij Evropske unije; PRIPOROČA, da se ne začnejo izvajati nove misije v okviru obstoječih področjih misij in da se ne predlagajo nova področja misij, dokler sedanje misije ne bodo pozitivno ocenjene; POZIVA Komisijo, naj glede na medsektorsko razsežnost misij Evropske unije in njihov vpliv na usklajevanje nacionalnih politik, ki presegajo raziskave in inovacije, obvešča Svet o vseh prihodnjih dogodkih v zvezi z misijami Evropske unije;

26. POUDARJA, da bi morale imeti misije Evropske unije koristi od preglednega in zanesljivega sistema spremljanja in ocenjevanja, ki upošteva vidik spola in temelji na ciljih vsake misije Evropske unije, da bi odražale njeno sistemsko in dinamično razsežnost;
27. POUDARJA, da bi moral ta sistem spremljanja in ocenjevanja omogočati tudi redno ocenjevanje napredka, doseženega v zvezi z mejniki in cilji različnih projektov in dejavnosti, ki prispevajo k misijam Evropske unije, da bi zagotovili, da je na pravi poti in da so zastavljeni cilji doseženi;
28. POZIVA Komisijo, naj razvije metodologije in postopke za spremljanje in analizo misij Evropske unije, med drugim na podlagi obstoječega strokovnega znanja, s posebnimi kvantitativnimi in kvalitativnimi ključnimi kazalniki uspešnosti, prilagojenimi posebnostim pristopa, usmerjenega v misije, vključno z njegovo sistemsko naravo, ter o tem obvesti Svet; POUDARJA potencial uporabe inovativnih metodologij, kot so tiste, ki so bile razvite v okviru indeksa boljšega življenja OECD ali preglednice za spremljanje zelenega dogovora; POUDARJA pomen vzpostavitve mehanizma za ocenjevanje učinka misij Evropske unije;
29. POZIVA Komisijo, naj Svetu predstavi ukrepe za spodbujanje in izboljšanje znanja, pridobljenega v okviru misij Evropske unije v Evropi, da bi vsem državam v Evropi zagotovili koristi od rezultatov.
